

کۆبوونه‌وه‌کانی په‌یماننامه‌ی عه‌ره‌بی مافێ مروف له قاهیره ده‌ستیان پێکرد و حکومه‌تی هه‌ریم به شاندیکی فهرمی

به‌شداره

٢٠٢٢/٢/١٤

ئهمۆ، ٢٠٢٢/٢/١٤ له قاهیره کۆبوونه‌وه‌کانی کۆمکاری عه‌ره‌بی له‌سه‌ر په‌یماننامه‌ی عه‌ره‌بی بۆ مافه‌کانی مروف و پابه‌ندبوونی عێراق به په‌یماننامه‌که به‌پێوه‌چوو، و سه‌ش به‌رده‌وامی ده‌بێت. حکومه‌تی هه‌ریم به شاندیکی فهرمی به‌شداره که پێکهاتوون له که‌سانی شاره‌زا له په‌یماننامه نێوده‌وله‌تییه‌کان و پسپۆرانی یاسایی، د. دیندار زیباری پێکخه‌ری پاسپارده نێوده‌وله‌تییه‌کان سه‌رۆکایه‌تی شانه‌که ده‌کات له چوارچێوه‌ی شاندی کۆماری عێراق.

سه‌رۆکی شاندی حکومه‌تی هه‌ریم چه‌ند وته‌یه‌ی سه‌باره‌ت به‌و پاسپارده‌انه پێشکه‌ش کرد که ئاراسته‌ی هه‌ریمی کوردستان کرابوون له چوارچێوه‌ی کۆماری عێراق.

سه‌باره‌ت به‌گه‌رانه‌وه‌ی ئاواره‌کان، د. دیندار زیباری گوتی "حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان به‌رده‌وام ده‌بێت له‌خۆگرتنی ئاواره و په‌نا به‌ران له‌ژێر هه‌ر هه‌لومه‌رجێک دا بێت. له‌په‌ڕه‌وه‌ی گه‌رانه‌وه‌ی ئاواره‌کانیش، سیاسه‌تی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان پوونبووه که بریتیه له یارمه‌تیدان و پشتیوانیکردنی گه‌رانه‌وه‌ی خۆبه‌خشانه‌ی هه‌موو ئاواره‌کان بۆ شوینی په‌سه‌نی خۆیان، له‌م باره‌یه‌وه‌ش، له‌سالی ٢٠١٦ه‌وه‌ هاوکاربوووه له‌گه‌رانه‌وه‌ی زیاتر له ٧٠٠،٠٠٠ که‌س بۆ ناوچه‌ کێشه‌له‌سه‌ره‌کان".

د. دیندار زیباری گوتی که پرسێ ناوچه ئازادکراوه‌کانی ژێر ده‌ستی داعش هێشتا پرسێکی هه‌له‌په‌سێردراوه. پێکه‌وتنه‌نامه‌ی شه‌نگال هێشتا جێبه‌جێ نه‌کراوه و چه‌ند هێزێکی چه‌کداری نا‌عێراقی له‌م ناوچه‌ بوونیان هه‌یه که ئه‌مه‌ش وایکردوووه بۆشاییه ئه‌منیه‌یه‌کان فراوانتر ببن و تیرۆرستانی داعش جومجۆله‌کانیان ده‌ستپێکه‌نه‌وه. حکومه‌تی هه‌ریم له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌یه که به‌زۆترین کات پێکه‌وتنه‌نامه‌ی شه‌نگال جێبه‌جێ بکری‌ت و دامه‌زره‌وه ئه‌منیه‌یه فهرمیه‌یه‌کان بگه‌رێنه‌وه ناوچه ئازادکراوه‌کان".

له‌ ئازادکردنه‌وه‌ی ئه‌و ناوچه‌، ١٧١٩ پێشمه‌رگه شه‌هیدبوون و هه‌روه‌ها ١٠٣٦٩ پێشمه‌رگه برینداربوون و ٤٧یش تا ئێستا بێ سه‌روشوین. له‌م باره‌یه‌وه، د. دیندار زیباری گوتی "هه‌ماهه‌نگی نێوان حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان و تیمی لێکۆڵینه‌وه‌ی نه‌ته‌وه یه‌کگرتوووه‌کان بۆ لێپێچینه‌وه له‌ تاوانه‌کانی داعش (یونیتاد). داموده‌زگا‌کانی حکومه‌تی هه‌ریم چه‌ندین به‌لگه و زانیاری په‌یوه‌ست به‌ داعش و سه‌رچاوه داراییه‌کانی داوه به‌ یونیتاد. ئه‌م میکانیزمه‌ی ئالوگۆری زانیاری دامه‌زره‌وه بۆ به‌ئهلێکترۆنیکردنی ئه‌رشیفه‌کانی په‌یوه‌ست به‌ تاوانه‌کانی داعش، و تا ئێستا زیاتر له ١٧،٠٠٠ به‌لگه پاده‌ستی یونیتاد کراوه. ئه‌مه‌ پڕۆسه‌یه‌ش ته‌ریبه له‌گه‌ڵ جێبه‌جێکردنی بریاری ٢٣٧٩ی ئه‌نجومه‌نی ئاسایشی نه‌ته‌وه یه‌کگرتوووه‌کان بۆ پێکهێنانی تیمێکی نێوده‌وله‌تی بۆ یارمه‌تیدانی عێراق له‌ دادگاییکردنی داعش له‌ژێر پۆشنایی تاوانه نێوده‌وله‌تییه‌کان".

ده‌رباره‌ی پێکه‌داندان و بۆردوومه‌نه سنوورییه‌کان، د. دیندار زیباری گوتی، "له‌ سالی پابردوو، ٦٢٦ بۆردوومه‌نی سنووری هه‌بووه که ٢١٦ هێزێ ئاسمانی و ٤٠٣ تۆپ و ٨ هێزێ زه‌مینی تۆمارکراون. به‌رده‌وامی ئه‌م هێرشانه سه‌ره‌وه‌ی عێراق ده‌خه‌نه ژێر هه‌ره‌شه‌وه. داوا له پێکهاته چه‌کداره‌کان ده‌که‌ین که خاکی هه‌ریمی کوردستان به‌کارنه‌هێنن بۆ هێرشکردنه سه‌ر وڵاتانی هاوسه‌، هاوکات داوا له‌ وڵاتانی هاوسه‌ ده‌که‌ین که ئه‌وه له‌به‌رچاوبگرین که خه‌لکی سقیل له‌ ناوچه سنوورییه‌کان نیشته‌جێن و به‌هۆی بۆردوومه‌نه‌کانه‌وه مال و حالیان له‌ژێر مه‌ترسیدایه".

شاندى حكومتى ھەرىم داتاي ورديان سەبارەت بە مەترسىيەكانى داعش، ژمارەى ژنان لە دامەزراوەكانى حكومت، و ھەولەكانى حكومت
بۆ بەرەنگاربوونەوہى بازىرگانىكردن بە مەوۆف، پێشكەش بە لیژنەى مافى مەوۆفى عەرەبى كرد لە كۆمكارى عەرەبى .

بە گوێرەى ئەو مەكانىزمەى لە نۆوان نووسىنگەى رێكخەرى راسپاردە نۆدەولەتییەكان و دامودەزگا پەيوەندىدارە فیدرالىيەكان ھەيە،
حكومتى ھەرىم رۆلى كارای لە كۆپ و كۆرپەندە نۆدەولەتییەكانى پەيوەست بە مافى مەوۆف دەبێت، كە خۆى لە گەياندى راستییەكان و
دەرفەت و ئاستەنگەكانى بەردەم حكومپانى دروست و سەرورەى ياسا دەبىنێتەوہ . پەوشى حوكمپانى لە ھەرىم كوردستان پۆيستە وەك
خۆى و بە دروستى بگاتە كۆرپەندە نۆدەولەتییەكان، ئەمەش لە چوارچۆيەى بنەما فیدرالىيەكان و بنچینەكانى ھاوبەشییە لە كۆمارى
عێراق .